

TUẦN 10- TIẾT 10 KIỂM TRA GIỮA HKI (2025-2026)
(KIỂM TRA CHUNG)
ĐỀ VÀ ĐÁP ÁN THỐNG NHẤT

Tuần 11,12- Tiết: 11,12

NS: 24/11/25

Lớp dạy: 10/1-9

Bài 5: MỘT SỐ NỀN VĂN MINH PHƯƠNG TÂY THỜI CỔ - TRUNG ĐẠI

I. MỤC TIÊU.

1. Kiến thức:

- Nêu được những thành tựu tiêu biểu và ý nghĩa của văn minh Hy Lạp – La Mã về chữ viết, văn học, nghệ thuật, khoa học, kỹ thuật, tư tưởng, tôn giáo, thể thao.
- Nêu được những thành tựu tiêu biểu và ý nghĩa của văn minh thời Phục hưng về tư tưởng, văn học, nghệ thuật, khoa học kỹ thuật.

2. Năng lực:

- Rèn luyện các kỹ năng: sưu tầm và khai thác tư liệu trong học tập lịch sử; giải thích, phân tích,... sự kiện, nội dung lịch sử liên quan đến bài học; vận dụng kiến thức, kỹ năng đã học để giải quyết những tình huống/bài tập nhận thức mới.
- Góp phần hình thành và phát triển các năng lực tìm hiểu lịch sử; nhận thức và tư duy lịch sử; vận dụng kiến thức, kỹ năng đã học.

3. Phẩm chất:

- Biết trân trọng giá trị, có nhận thức và hành động góp phần bảo tồn và phát huy các di sản, giá trị văn minh nhân loại.
- Bồi dưỡng các phẩm chất như: khách quan, trung thực, chăm chỉ, có ý thức tìm tòi, khám phá lịch sử.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Chuẩn bị của giáo viên:

- Kế hoạch bài dạy theo định hướng phát triển năng lực Học sinh.
- Tập bản đồ và tư liệu Lịch sử 10
- Bảng phụ, máy trình chiếu, ...

2. Chuẩn bị của học sinh:

- Chuẩn bị bài học mới theo sự hướng dẫn của GV ở tiết trước.

III. TIẾN TRÌNH TIẾT DẠY

1. Hoạt động khởi động:

a. Mục tiêu: Khơi gợi sự chú ý của Học sinh, giúp Học sinh nhận thức được đây là một sự kiện lịch sử. Tạo tâm thế cho Học sinh đi vào tìm hiểu bài học mới

b. Nội dung: Học sinh quan sát tỉ mỉ, sử dụng SGK và vận dụng kiến thức đã học để trả lời câu hỏi.

- Giáo viên tổ chức cho xem 1 đoạn phim tư liệu về thể vận hội OIIMPIC và nêu câu hỏi:

1. Em biết gì về Thế vận hội được tổ chức bốn năm một lần từ năm 1896 đến nay?

2. Sự kiện này có nguồn gốc từ nền văn minh nào thời cổ đại?

3. Ngoài Ô-lim-pích, văn minh Hy Lạp nói riêng và văn minh phương Tây thời kì cổ - trung đại còn có những cống hiến gì cho nhân loại?

c. Sản phẩm: (Không có sản phẩm về kiến thức – nhưng có sản phẩm về thực hiện hoạt động của học sinh, đó là nội dung trả lời của học sinh)

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: Giao nhiệm vụ: Như phần nội dung và thông qua các hoạt động trên lớp

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ

- Học sinh trả lời câu hỏi.
- Giáo viên hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ Học sinh nếu cần thiết.

Bước 3: Báo cáo thảo luận

- Giáo viên mời đại diện Học sinh trả lời câu hỏi.
- Giáo viên mời Học sinh khác nhận xét, bổ sung.

Bước 4: Kết luận, nhận định

Giáo viên đánh giá, nhận xét, chuẩn kiến thức, bổ sung, chuyển sang nội dung mới.

Các nền văn minh phương Tây dù hình thành muộn hơn so với phương Đông, nhưng do tiếp thu những thành tựu của phương Đông và thường xuyên phải đối mặt với những thách thức của môi trường nên ngày càng phát triển nhanh chóng. Văn minh Hy Lạp - La Mã cổ đại với những thành tựu rực rỡ và ảnh hưởng rộng khắp của nó đã trở thành những nền tảng quan trọng cho sự hình thành và phát triển của văn minh Tây Âu trong các thời đại tiếp theo. Việc tìm hiểu và nghiên cứu về những thành tựu và giá trị của các nền văn minh này sẽ giúp chúng ta hiểu biết về những mối liên hệ giữa các nền văn minh, quốc gia, dân tộc, giữa quá khứ, hiện tại và tương lai...

2. Hoạt động hình thành kiến thức:

2.1. Hoạt động 1: Tìm hiểu những thành tựu tiêu biểu của văn minh Hy Lạp - La Mã thời cổ đại

a. Mục tiêu:

- Nêu được những thành tựu tiêu biểu và ý nghĩa của của văn minh Hy Lạp - La Mã thời cổ đại.

b. Nội dung:

- Giáo viên yêu cầu Học sinh quan sát hình ảnh tìm hiểu vấn đề, hoàn thiện nội dung theo *Phiếu học tập*.
- Giáo viên yêu cầu các nhóm hoàn thành sản phẩm báo cáo của nhóm mình

Nhiệm vụ 1:

Giáo viên chia Học sinh thành 4 nhóm mỗi nhóm tìm hiểu thành tựu văn hóa tiêu biểu của Hy Lạp, La Mã (Học sinh làm việc trước ở nhà).

- + Nhóm 1: Chữ viết (Phiếu học tập kèm theo)
- + Nhóm 2: Văn học, nghệ thuật (Phiếu học tập kèm theo)
- + Nhóm 3: Khoa học, kĩ thuật (Phiếu học tập kèm theo)
- + Nhóm 4: Tư tưởng, tôn giáo và thể thao (Phiếu học tập kèm theo)

Nhiệm vụ 2:

Giáo viên tổ chức hoạt động cá nhân sau đó thảo luận cặp đôi.

1. Việc phát minh ra hệ thống chữ viết La tinh của Người La Mã có ý nghĩa như thế nào?
2. Căn cứ vào đâu để khẳng định: nghệ thuật xây đền thờ thần và tạc tượng thần của cư dân Hy Lạp - La Mã cổ đại đạt đến đỉnh cao?
3. Vì sao nói: Khoa học đã có từ lâu, nhưng đến Hy Lạp - La Mã thì khoa học mới thật sự trở thành khoa học?
4. Theo em, thể thao có vai trò như thế nào trong đời sống, lễ hội, văn hóa của Hy Lạp - La Mã cổ đại?
5. Những thành tựu cơ bản của nền văn minh Hy Lạp - La Mã cổ đại và có ý nghĩa như thế nào?

c. Sản phẩm : Học sinh tìm hiểu được những thành tựu và ý nghĩa của nền văn minh: Hy Lạp – La Mã.

1. Những thành tựu tiêu biểu của văn minh Hy Lạp - La Mã thời cổ đại

a. Những thành tựu tiêu biểu

Văn minh Hy Lạp - La Mã đạt được nhiều thành tựu rực rỡ về chữ viết, văn học, nghệ thuật, khoa học, kĩ thuật, tư tưởng tôn giáo, thể thao.

Nội dung	Thành tựu
Chữ viết	- Người Hy Lạp cổ đại đã xây dựng bảng chữ cái ghi âm của mình từ khoảng thế kỷ IX-VIII TCN - Người La Mã đã dựa trên cơ sở chữ viết của người Hy Lạp để xây dựng một loại chữ cái được gọi là chữ La-tinh
Văn học, nghệ thuật	- Nền văn học đồ sộ của Hy Lạp và La Mã cổ đại đặt nền móng cho văn học phương Tây. - Người Hy Lạp và La Mã đạt nhiều thành tựu rực rỡ về kiến trúc, điêu khắc, hội họa; + Đền Pác-tê-nông, đền A-tê-na, nhà hát Đi-ô-ni-xốt, tượng thần Dớt, tượng nữ thần A-tê-na.. + Nghệ thuật của Hy Lạp và La Mã cổ đại đã ảnh hưởng sâu sắc tới nghệ thuật phương Tây sau này.
Khoa học, kĩ thuật	- Người Hy Lạp - La Mã cổ đại đã có những công hiến vĩ đại về khoa học, kĩ thuật; Thiên văn, toán học, vật lí, thiên văn học, y học, sử học. - Người Hy Lạp - La Mã cổ đại cũng đã biết ứng dụng khoa học, kĩ thuật vào cuộc sống; chế tạo bê tông, sử dụng hệ thống đòn bẩy, chế tạo máy bắn đá...
Tư tưởng, tôn giáo	- Hy Lạp và La Mã cổ đại là quê hương của triết học phương Tây. Với nhiều nhà triết học tiêu biểu. - Người Hy Lạp và La Mã cổ đại thờ đa thần. - Cơ Đốc giáo được hình thành vào thế kỷ ở phần lãnh thổ phía Đông đế quốc La Mã
Thể thao	- Có ý nghĩa và vai trò quan trọng trong đời sống lễ hội và văn hóa Hy

	Lạp-Là Mã cổ đại. Nhiều sự kiện và môn thể thao của Hy Lạp-Là Mã cổ đại là cơ sở nền tảng thể thao của nhân loại ngày nay
b. Ý nghĩa. Những thành tựu của văn minh Hy Lạp - Là Mã là nền tảng cho sự hình thành và phát triển của văn minh phương Tây, ảnh hưởng sâu sắc đến văn minh thế giới trong các thời đại tiếp theo.	

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: Giao nhiệm vụ: Như phần nội dung và thông qua các hoạt động trên lớp

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ

Nhiệm vụ 1:

Học sinh tìm hiểu thêm thông tin từ các nguồn tham khảo khác nhau. Mỗi nhóm có thể làm bài thuyết trình dưới nhiều hình thức : bài viết kèm tranh ảnh minh hoạ, bài thiết kế đồ họa dạng infographic,..hoặc làm slide trình chiếu.

Nhiệm vụ 2:

Học sinh suy nghĩ, thảo luận, trả lời câu hỏi

Bước 3: Báo cáo thảo luận

- Đại diện nhóm trình bày sản phẩm của nhóm mình, các nhóm còn lại nhận xét, bổ sung.
- Đại diện cặp đôi, trả lời, cặp đôi khác theo dõi, bổ sung (nếu cần thiết).

Bước 4: Kết luận, nhận định

- Giáo viên bổ sung phân phân tích nhận xét, đánh giá, kết quả thực hiện nhiệm vụ Học tập của học sinh. Chính xác hóa các kiến thức đã hình thành cho Học sinh.

2.2. Hoạt động 2: Tìm hiểu những thành tựu tiêu biểu của văn minh thời Phục hưng.

a. Mục tiêu:

- Nêu được những thành tựu tiêu biểu và ý nghĩa của của văn minh thời Phục hưng.

b. Nội dung:

- Giáo viên yêu cầu Học sinh quan sát hình ảnh tìm hiểu vấn đề, hoàn thiện nội dung theo *Phiếu học tập*.
- Giáo viên yêu cầu các nhóm hoàn thành sản phẩm báo cáo của nhóm mình

Nhiệm vụ 1:

Giáo viên tổ chức cho Học sinh thảo luận nhóm, các nhóm chuẩn bị ở nhà theo Phiếu học tập.

Lĩnh vực	Thành tựu
Văn học, nghệ thuật	Nhóm 1
Khoa học, kĩ thuật	Nhóm 2
Tư tưởng	Nhóm 3

PHIẾU HỌC TẬP

Nội dung	Thành tựu
Văn học, nghệ thuật	
Khoa học, kĩ thuật	

Tư tưởng	
----------	--

Nhiệm vụ 2:

Giáo viên tổ chức cho Học sinh thảo luận cặp đôi

1. Em hiểu thế nào là phong trào Phục hưng?
2. Theo em phong trào Phục hưng có nội dung và ý nghĩa gì?

c. Sản phẩm : Học sinh tìm hiểu được những thành tựu và ý nghĩa của nền văn minh:

2. Những thành tựu tiêu biểu của văn minh thời Phục hưng.

a. Những thành tựu tiêu biểu

Nội dung	Thành tựu
Văn học, nghệ thuật	- Nhiều tác phẩm tiêu biểu: Thần khúc (Đan tê), Đôn Ki hô tê (Xéc Van téc), Roomeo và Juy liet của Sếch - pia .. - Những thành tựu nghệ thuật bắt đầu từ Italia và lan rộng ra Châu Âu. - Đến TK XV-XVI đạt đến đỉnh cao với các tác phẩm, tác giả tiêu biểu: Bức họa nàng Mô-na Li-sa, Bữa ăn tối cuối cùng (Lê-ô-na đờ Vanh-xi), Tượng Đa-vít, Sự sáng tạo A-đam (Mi-ken-lăng-giơ), lâu đài Sam-bô (Pháp), nhà thờ Xanh Pi-tơ (Va-ti-căng),...
Khoa học, kĩ thuật	- Đạt nhiều thành tựu quan trọng, đẩy lùi những ảnh hưởng và chi phối của thần học, tiêu biểu:Cô-pec-ních, Bru-nô và Ga-li-lê với Thuyết Nhật tâm.
Tư tưởng	- Lên án, châm biếm Giáo hội Thiên Chúa giáo đương thời, chĩa mũi nhọn đấu tranh chống chế độ phong kiến thối nát nói chung. Tiêu biểu như: Phran-xít Bê- cơn, Ê-đê-các-tơ.... - Những chuyển biến đó tác động to lớn đến xã hội Tây Âu, tạo tiền đề cho các cuộc cách mạng xã hội ở châu Âu và đặt nền tảng cho những bước tiến lớn về tư tưởng, triết học trong các thời đại tiếp theo.

b. Nội dung.

- + Lên án gay gắt Giáo hội Thiên Chúa giáo và tấn công trật tự phong kiến.
- + Đề cao giá trị con người và tự do cá nhân, đề cao tinh thần dân tộc.
- + Đề cao chủ nghĩa duy vật , khoa học tiến bộ, coi trọng các ngành KH tự nhiên, gắn với cuộc sống.

c. Ý nghĩa.

- + Được coi là cuộc đấu tranh công khai đầu tiên trên lĩnh vực văn hóa, tư tưởng của giai cấp tư sản chống lại chế độ phong kiến lỗi thời.
- + Mở đường cho văn minh Tây Âu phát triển trong những thế kỷ tiếp theo.

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: Giao nhiệm vụ: Như phần nội dung và thông qua các hoạt động trên lớp

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ

Nhiệm vụ 1:

Học sinh tìm hiểu thêm thông tin từ các nguồn tham khảo khác nhau. Mỗi nhóm có thể làm bài thuyết trình dưới nhiều hình thức : bài viết kèm tranh ảnh minh họa, bài thiết kế đồ họa dạng infographic,...hoặc làm slide trình chiếu.

Nhiệm vụ 2:

Học sinh suy nghĩ, thảo luận, trả lời câu hỏi

Bước 3: Báo cáo thảo luận

- Đại diện nhóm trình bày sản phẩm của nhóm mình, các nhóm còn lại nhận xét, bổ sung.
- Đại diện cặp đôi, trả lời, cặp đôi khác theo dõi, bổ sung (nếu cần thiết).

Bước 4: Kết luận, nhận định

- Giáo viên bổ sung phân tích nhận xét, đánh giá, kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh. Chính xác hóa các kiến thức đã hình thành cho học sinh.

3. Hoạt động luyện tập:

a. Mục tiêu: Nhằm củng cố, hệ thống hóa, hoàn thiện kiến thức mới mà Học sinh đã được lĩnh hội ở hoạt động hình thành kiến thức vừa tìm hiểu.

b. Nội dung:

Nhiệm vụ 1:

- Giáo viên giao nhiệm vụ cho Học sinh trả lời các câu hỏi trắc nghiệm

Câu 1: Quê hương của Phong trào Văn hóa Phục hưng là

- A. Đức B. Thụy Sĩ C. Ý D. Pháp

Câu 2: Nội dung của phong trào Văn hóa Phục hưng là gì?

- A. Đòi cải tạo xã hội phong kiến, xây dựng xã hội công bằng, phê phán Giáo hội.
B. Chỉ phê phán xã hội phong kiến, xây dựng xã hội công bằng, dân chủ, văn minh.
C. Chỉ phê phán Giáo hội, đề cao khoa học tự nhiên, xây dựng xã hội công bằng.
D. Phê phán xã hội phong kiến và Giáo hội, đề cao con người và khoa học tự nhiên.

Câu 3: Trong thời Phục hưng đã xuất hiện rất nhiều nhà văn hóa, khoa học thiên tài mà người ta gọi là

- A. “Những người thông minh”. B. “Những người khổng lồ”.
C. “Những người thông minh”. D. “Những người thông minh”.

Câu 4: Tôn giáo mới nào được ra đời trong Phong trào cải cách tôn giáo?

- A. Đạo Hồi. B. Đạo Tin Lành.
C. Do Thái. D. Đạo Kitô.

Nhiệm vụ 2:

? *Lập bảng thống kê các thành tựu văn minh cơ bản của Hy Lạp - La Mã cổ đại, của Tây Âu thời kì Phục hưng theo gợi ý sau:*

Lĩnh vực	Tác giả, tác phẩm/ thành tựu tiêu biểu	Thuộc nền văn minh	Ý nghĩa/Giá trị nổi bật

c. Sản phẩm: Câu trả lời của Học sinh.

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: Giao nhiệm vụ: Như phần nội dung và thông qua các hoạt động trên lớp

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ

Học sinh và chủ yếu cho làm việc cá nhân, trả lời các câu hỏi. Trong quá trình làm việc Học sinh có thể trao đổi với bạn.

Bước 3: Báo cáo thảo luận

- Học sinh trả lời trả lời, Học sinh khác theo dõi, bổ sung (nếu cần thiết).

Bước 4: Kết luận, nhận định

- Giáo viên bổ sung phần phân tích nhận xét, đánh giá, kết quả thực hiện nhiệm vụ Học tập của học sinh. Chính xác hóa các kiến thức đã hình thành cho Học sinh.

4. Hoạt động vận dụng:

a. Mục tiêu: Nhằm vận dụng kiến thức mới mà Học sinh đã được lĩnh hội để giải quyết những vấn đề mới trong học tập và thực tiễn.

b. Nội dung: Học sinh có thể làm bài tập ở nhà bằng phiếu học tập

Nhiệm vụ 1:

Giáo viên giao nhiệm vụ cho Học sinh về nhà

1. Ph. Ăng-ghen đã viết: "... Không có cơ sở của nền văn minh Hy Lạp và đế chế La Mã thì không có châu Âu hiện đại". Em có đồng ý với nhận định này không? Vì sao?

Nhiệm vụ 2:

2. Sưu tầm tư liệu từ Internet và sách, báo để giới thiệu (theo cách của em) về một công trình/ tác phẩm/ nhà văn văn hoá Phục hưng mà em ấn tượng nhất?

c. Sản phẩm: Bài làm của Học sinh .

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: Giao nhiệm vụ: Như phần nội dung và thông qua các hoạt động trên lớp

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ

Học sinh tiếp nhận, thực hiện nhiệm vụ ở nhà

Bước 3: Báo cáo thảo luận

Học sinh nộp bài làm cho Giáo viên vào tiết học kế tiếp.

Bước 4: Kết luận, nhận định

- Giáo viên đánh giá, nhận xét bài làm của Học sinh vào thời điểm thích hợp

IV. NHẬN XÉT RÚT KINH NGHIỆM TIẾT DẠY